

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 6 - Juni 2017
Jaargang 138
maandblad

Zorgorganisatie **Solidariteit voor het Gezin** viert haar 40-jarig bestaan. Naar aanleiding daarvan verscheen een interessante publicatie waarin leven en werk van de sociaal geïnspireerde ondernemer Edith Devriendt (1935-2015) centraal staat. De stichtster en bezielster van de organisatie overleed op 4 september 2015.

Na haar studies kwam zij terecht in het Academisch Ziekenhuis (nu UZ) in Gent. Als syndicaal afgevaardigde leerde ze er op haar strepen staan en ontwikkelde ze zich tot een vrouw die wist wat ze wou. Zo belandde Edith Devriendt in 1970 in de politiek en bleef tot in 1988 gemeenteraadslid in Gent. Door haar toedoen ontstond, uit de contacten met de

liberale Brusselse vzw Solidarité Familiale, intussen een organisatie voor bejaardenhulp met een heel eigen karakter. Vanaf 1977 kreeg deze werking een vaste structuur en kon de groei worden ingezet.

Lees meer blz. 10.

Inhoud

VAN DE REDACTIE **Lefgozerij** / 2 | **ANALYSE Het einde van het socialisme?** / 4 | **FRANSE VERKIEZINGEN De koning van Macronesië** / 6 | **BOEKEN Geert van Istendael op de thrillertoer** / 11 | **OPINIE Trump en het "impeachment"** / 12 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Lefgozerij

Je zou nog bewondering hebben gekregen voor het lef waarmee cdH-voorzitter Benoît Lutgen een streep trok onder de Waalse en Brusselse regering omdat hij zo "gedegouteerd" was van zijn coalitiepartner, de PS. Maar wie even achteruit leunt, zou al meteen hebben kunnen vaststellen dat hij met zijn politieke lefgozerij het land in onbestuurbaarheid stort en het vormen van alternatieve meerderheden een lange tocht wordt. Of de gids ook ervaren zal zijn? Zijn spectaculaire zet zal tot het omgekeerde leiden van wat hij beoogt. Chaos zal het resultaat zijn. En Lutgen wordt als een onbetrouwbare regeringspartner voor jaren weggezet.

Er is de voorbije weken nogal wat op een hoopje gegooid. Door de media én door sommige politici die dachten van de situatie gebruik te kunnen maken om zich het aura van Witte Ridder aan te meten.

Wat gebeurd is, is gebeurd en kan niet door de beugel. De fouten die tot een grote vorm van normvervalsing en onbescheiden politiek handelen hebben geleid, moeten worden aangepakt. Vooral de partijen, en dat beperkt zich niet tot één, zullen in eigen boezem moeten kijken en orde op zaken stellen, want veel heeft te maken met een doorgeslagen 'participatie'. Dit heeft niets te maken met het blokkeren van regeringen en het land onbestuurbaar achter laten. Het is zelfs kiezersbedrog, want de kiezer heeft zeker niet voor onbestuurbaarheid gekozen. Lutgen heeft de verkeerde weg in gedachten om tot een nieuwe politieke cultuur te komen. Zijn actie ruikt naar opportunisme.

De PS is de meest belaagde partij. Maar ook daar is enige terughoudendheid geboden. Er zijn wel degelijk PS-politici die een andere richting uitwillen en moeten we hen niet de kans geven om schoon schip te maken met wat hun voorgangers of graaiende partijgenoten aanrichtten? Dat de Vlaamse socialistische partij zich nu beter wanen dan sommige van hun Franstalige rode broeders is zonder meer onthutsend. Als we John Crombez, de sp.a-voorzitter, bezig horen, dan zou je haast denken dat hij een cordon sanitaire rond de PS wil optrekken. Op de vraag aan hem van Humo, of hij het systeem van de intercommunales toch al langer kende,

volgde een onthutsend antwoord van de socialistische voorzitter: "Nee. Pas door de Publipart-affaire heb ik geleerd hoe het eraan toeging. Dat mensen zulke hoge forfaitaire bedragen kregen, dat was nieuw". Wie gelooft die man nog? Of heeft hij het onthutsend boek over zijn stadsgenoot Johan Vande Lanotte, "De keizer van Oostende", nooit gelezen? Het socialistisch geheugen is dezer dagen, zééér kort.

*"Heeft John Crombez het
onthutsend boek over zijn
stadsgenoot Johan Vande Lanotte,
"De keizer van Oostende", nooit
gelezen? Het socialistisch geheugen
is dezer dagen, zééér kort."*

Alles werd dus op een hoopje gegooid. Ook en zeker toen de hoofdstad Brussel in de schandalenstorm terecht kwam. Het Brussels gewest wordt bestuurd op de fragiele evenwichten die in een Belgisch compromis vervat liggen. Met andere politieke breuklijnen. Maar dat compromis heeft er wel

voor gezorgd dat Brussel niet langer de speelbal was van Wallonië en Vlaanderen, dat het niet de Wetstraat 16 was die Brussel bestuurde en er communautaire vrede kwam in het gewest. Die vrede zorgde er ook voor dat Brussel niet "Dat grauwe ding ginder" bleef zoals Louis-Paul Boon beschreef in een van zijn naoorlogse reportages in het dagblad De Rode Vaan. Vlamingen en Franstaligen hebben er wel degelijk gelijklopende belangen die ze in hun beleid trachten om te zetten. Zonder dit Belgisch compromis, waarin er waarborgen voor de Vlamingen zitten, zouden zij geen succesvol onderwijs-, cultuur- of welzijnsbeleid hebben kunnen voeren. In Vlaanderen heeft men de voorbije dagen maar al te veel Brussel door een Vlaamse bril bekeken, en dat leidt onvermijdelijk tot accidenten. Ook Lutgen heeft vanuit Bastogne geen rekening gehouden met Brussel toen hij de PS de deur wees. Niet dat we de sjoemelaars niet tot de orde moeten roepen, ze hebben zelf zoveel imago schade aan hun en onze hoofdstad aangericht, maar nu in de waan van de dag alle Brusselse instellingen op de schop laten gaan, is mogelijks een nog ergere politieke misdaad dan deze van de graaiers in het stadhuis van Brussel. Dus ook daar is enige omzichtigheid geboden. De Brusselsaars beseffen als niemand beter dat er moet gesleuteld worden aan hun bestuurscultuur, met meer transparantie, vereenvoudiging, controle en integriteit. De huidige crisis schept hen die opportuniteit, en zowel Vlaanderen als Wallonië zouden de Brusselsaars daarin best steunen en beschermen blijven. Onze hoofdstad is het dat meer dan waard! •

Dé biografie van Van Cauwelaert

Voor het eerst verschijnt een politieke biografie van Frans Van Cauwelaert, boegbeeld van de Vlaamse beweging, in één vuistdik boek.

Uitgeverij Doorbraak Boeken stelde in het stadhuis van Antwerpen de politieke biografie van Frans Van Cauwelaert (1880-1961) voor. Van allicht de belangrijkste figuur uit de geschiedenis van de Vlaamse beweging verschenen al vijf afzonderlijke biografieën van de hand van Lode Wils en die worden nu gebundeld in een voltallige uitgave.

NIEUW ONDERZOEK

Dit boek van duizend pagina's wordt dan ook ongetwijfeld het meesterwerk van de 88-jarige Lode Wils, hoogleraar emeritus hedendaagse geschiedenis (KU Leuven). Hij schreef in de periode 1998-2009 al vijf afzonderlijke delen over Frans Van Cauwelaert, maar deze zijn quasi nergens meer verkrijgbaar. Bovendien telt de nieuwe politieke biografie nog een extra deel en maakt Wils een balans van Van Cauwelaerts politieke inbreng. Daarnaast heeft Wils in de nieuwe uitgave zijn eerdere pu-

blicaties kunnen verrijken dankzij nieuw studiewerk en informatie uit zijn boek Onverfranst, onverduits? Flamenpolitik, activisme, frontbeweging (2014).

GENUANCEERD BEELD

Van Cauwelaert legde een bijzonder groot archief aan. Zo kon Wils onder meer zijn enorme correspondentie bestuderen en ook andere persoons-, verenigings- en officiële archieven. 'Deze informatie en de pers van destijds maken daardoor heel

betrouwbaar onderzoek mogelijk', meent Wils. Hij corrigeert daarmee het beeld van Van Cauwelaerts tijdsgenoten. 'Bij hen leefden heel verschillende beelden van Van Cauwelaert, gaande van een verheerlijking door aanhangers, tot verguizing door tegenstanders. In de Vlaams-nationalistische geschiedschrijving, die het activisme en later de collaboratie wilde goedpraten, werd hij karikaturaal voorgesteld. Ik heb daarentegen de beelden van beide zijden weerlegd of stevig genuanceerd.'

DE 'MESSIAS VAN VLAANDEREN'

Van Cauwelaert was in ieder geval geen eendagsvlieg en ging de geschiedenis in als de 'Messias van Vlaanderen'. Hij was onder meer het Vlaamse gezicht van de katholieke partij, stichtte de krant De Standaard, was burgemeester van Antwerpen, minister en Kamervoorzitter. •

Lees meer over het boek en een verslag van de voorstelling op www.doorbraak.be

Lode Wils, Frans Van Cauwelaert. Politieke biografie, Deurne, uitg. Doorbraak, 2017; 960 blz.; 39,95 euro.

De aanslag in de Inno

Maandag 22 mei 1967: een aanslag met drie brandbommen tijdens de Amerikaanse veertiendaagse in de Brusselse À l'Innovation kent 323 doden en honderden gewonden. Bij deze apocalyptische brand verliest de dertienjarige Hervé zijn beide ouders. De ramp verandert voorgoed zijn leven en verbindt zijn lot aan Delphine, een militante actievoerster uit het hart van de Brusselse Commune Ché. Ze heeft haar wortels in de studentenprotesten en woont op libertijnse wijze samen met geradicaliseerde actievoerders. Happening is een sleutelroman die het fasci-

nerende verhaal vertelt van een groep bezielde jongeren die uit verontwaardiging over de steun van het Westen jegens de oorlog in Vietnam en de onrechtvaardigheden van de kapitalistische samenleving tot geweld overgingen en met bommen de strijd aanboden tegen de Belgische staat. Ze noemden hun vorm van actievoeren 'ein großes Happening'. •

Johan Swinnen, Happening. De aanslag in de Inno, Antwerpen, uitg. Vrijdag, 2017; 358 blz.; 22,50 euro; © www.uitgeverijvrijdag.be

Het einde van het socialisme?

Prof. Herman Matthijs
doceert aan de UGent & VUB

Geschiedenis

Eind jaren tachtig van de vorige eeuw zag het er ook niet bepaald goed uit voor de sociaal democratische/socialistische partijen. Maar midden de jaren negentig keerden de kansen door de nieuwe aanpak van de Britse premier Tony Blair, de Duitse Kanselier Gerard Schröder, de Nederlandse Minister-President Wim Kok en de Zweedse Eerste Minister Goran Persson. Maar de zogenaamde 'derde weg' stond wel voor een ideologische aderslating met geflexibiliseerde arbeidsmarkten, privatiseringen, dereguleringen, sociale hervormingen, lagere taken door de nagestreefde economische groei enz. Maar na de financiële crisis van 2008 ging het opnieuw electoraal zwaar naar beneden met de socialisten. De analyse per land volgt verder in deze tekst.

Redenen

De achteruitgang van de socialistische politieke partijen is structureel te noemen, namelijk:

- de digitalisering van de vierde industriële revolutie strookt helemaal niet met collectivistische ideeën. De persoonlijke vrijheid staat bovenaan. Thuiswerk en het toenemend aantal zelfstandige werkenden prefereert een liberale staatsleiding alsook maatschappelijk model;
- de socialistische verzorgingsstaat is failliet en de sociaaldemocraten hebben dat veel te laat ingezien dat dit onbetaalbaar werd. Het enige antwoord was en is nog steeds meer taken;
- de socialisten hebben zich ook enorm vergist met de impact van de immigratie en de hiermede gerelateerde alsook grotendeels mislukte integratie van een belangrijk deel van de islamitische inwoners;
- de strijd tegen de terreur is bepaald ook

Wat is er aan de hand met het socialisme in de westerse landen? Inderdaad deze traditionele politieke stroming heeft het bijzonder moeilijk om zich staande te houden in de 21ste eeuw. Een analyse dringt zich op: waarom gaan op deze ideologie gebaseerde politieke partijen zwaar onderuit bij verkiezingen?

Jeremy Corbyn.

- niet het thema waar de socialisten scoren;
 - opvallend is dat veel socialistische partijen het seculiere karakter van de staat nog amper verdedigen! ;
 - de boot is ook gemist met de stijgende onveiligheid in en rond de westerse landen;
 - ook ten aanzien van de EU-integratie is er weinig moderne visie te bespeuren. Veel van deze partijen weten geen blijf met de Eurozone en de daaraan verbonden budgettaire regels;
 - de snellere TMT-(Telecom Media Technologie)maatschappij heeft een liberalere inhoud. Bovendien hebben de meeste socialistische partijen geen antwoord op de mondialisering, de internationale handel, de groeiende dienstensector enz.;
 - de mensen willen waar voor hun hoge belastingen en daar botst men dan op de vele inefficiënte staatsinstellingen!;
- De almachtige Griekse PASOK haalt nog een

povere 4% der stemmen, de Zweedse sociaaldemocraten zitten geregeld in de oppositie en kunnen alleen regeren met minderheidskabinetten. In de andere Scandinavische landen zijn er het laatste decennia meer rechtse regeringen geweest dan ooit tevoren. De Spaanse PSOE moet al jaren toezien hoe dat de Conservatieven het land besturen. In de Bondsrepubliek slaagt Martin Schulz er ook niet in om de SPD op de electorale kaart te zetten met het oog op de landelijke verkiezing van september aanstaande. Vervolgens gaan we nader in op het lot van de socialistische partijen bij onze buurlanden.

Frankrijk

Emmanuel Macron heeft voor geschiedenis gezorgd door alle traditionele partijen te decimeren en met een eigen beweging de macht te veroveren. De zittende socialistische president Hollande durfde zelfs niet meer op te

komen en de PS is teruggevallen op het niveau van een dwergpartij met zowat 20 zetels in het parlement. De socialistische presidentskandidaat Hamon haalde een schamele 6% der stemmen! Maar is Macron nu een socialist, een sociaaldemocraat, een sociaal liberaal of een liberaal? De toekomst zal het uitwijzen. Maar in ieder geval is het nu aan hem om de sociaaleconomische alsook budgettaire Franse puinhoop op te kuisen. Als gewezen werknemer van de almachtige zakenbank 'de Rothschild's', zullen deze laatsten best tevreden zijn de verovering van het 'Elysée'. Met Macron zal Frankrijk een meer liberale economische koers gaan varen en het is ook al geleden sinds de liberale President Giscard (1974-81), dat er bij onze zuiderburen nog hervormingen hebben plaats gevonden.

Nederland

Bij onze noorderburen ging de PvdA in maart volledig onderuit. Inderdaad de partij ging van 38 naar 9 zetels in de Tweede Kamer. De communistische geïnspireerde SP (14 zetels) en Groen Links (14 zetels) zijn groter geworden dan de oude grote linkse broer. Het massale verlies van de sociaaldemocraten werd zeker niet goedgeemaakt door de andere linkse partijen.

Trouwens als men alle zetels van de vier liberaal geïnspireerde partijen in de Nederlandse

Tweede Kamer optelt, dan geeft dat een resultaat van 58 zetels op een totaal van 150. De rechts liberale VVD (33 zetels), het links liberale D'66 (19), 50plus met veel oud-VVD'ers (4) en het conservatieve liberale FVD (2). Het is ooit anders geweest in Nederland, toen linkse kabinetten voor de hand lagen.

Verenigd Koninkrijk

Jeremy Corbyn wint dan wel 31 zetels op 8 juni jongstleden en komt daardoor uit op 261 zetels in het Lagerhuis. Desalniettemin is dit resultaat alleen goed voor een verder verblijf in de oppositie en zal hij mogen aanblijven als Labourleider. Bovendien is een deel van die winst recuperatie van het linkse Schotse 'SNP'. Opvallend is wel dat Corbyn betere media-adviseurs heeft ingehuurd dan bij de desastreuze lokale verkiezingen van eind mei. In de aanloop van de nationale verkiezingen van 8 juni verscheen Corbyn voortaan in maatpak met rode das, gewassen haar en een onderhouden baard. Het was zowaar een visuele metamorfose. Maar Corbyn is te links met zijn gedachten over meer belastingen, nieuwe nationalisaties, meer regels, uitgaven beloven zonder te weten wat ze kosten, meer immigratie enz. Daardoor is zijn politieke positie een godsgeschenk voor Theresa May, want alleen een Britse Macron kan er in slagen om de Conservatieven van de macht te krijgen. Ook voor

de EU is deze neomarxistische leider geen oplossing, want Corbyn is voor de Brexit. Labour heeft nog veel werk voor de boeg aan de westelijke zijde van het kanaal.

Desalniettemin heeft Theresa May een slechte campagne gevoerd en mist ze het politieke talent van David Cameron. Het is maar de vraag hoe lang zij de leidster kan blijven van de Tories en de 'Prime Minister' van de coalitie met de conservatieve Protestantse Noord-Ierse DUP. In ieder geval is het Verenigd Koninkrijk, als gevolg van de uitslag van 8 juni, de weg ingeslagen van een 'soft Brexit'.

De nipte meerderheid van 328 zetels kan er toe leiden, dat door dissidentie en tussentijdse verkiezingen, de nieuwe Britse regering haar meerderheid kwijt speelt. Dan rest alleen nog de liberalen met hun 12 zetels of nog eens naar de stembus trekken.

En België?

Ongetwijfeld gaan de electorale gebeurtenissen in onze buurlanden ook invloed hebben op onze binnenlandse verkiezingen van 2018 en 2019. De socialistische partijen hebben geen alternatief voor het huidige regeringsbeleid. Daarnaast worden de socialisten ook politiek opgejaagd door de groenen en vooral de communisten (PAB-PTB). Ook allerhande schandalen (o.a. publifin, Brussel-stad enz.) zijn electoraal zeer schadelijk voor de socialisten. Dat de sp.a haar vel wil redden door kartels aan te gaan met de groenen is begrijpbaar, maar voor de groenen is dat geen logische keuze! Bovendien zijn de electorale vijvers van de socialisten en de groenen erg verschillend. Daarnaast evolueren de sp.a en de PS ook naar links door de opkomst van de PAB-PTB. Indien de socialisten in eigen land verder verliezen en de communisten door breken, dan lijken de regeringsvormingen van 2019 geen evidentie te worden. Bovendien zal de Vlaamse uitslag ook nog eens anders zijn dan die in het Vlaamse en het Brusselse Gewest.

Het aangekondigd verlies en een verdere verlinking van de PS en de sp.a geven ook de huidige Zweedse coalitie een tweede adem. Daarnaast is de kans groot dat de MR groter wordt dan de PS en dan effent dit zeker de weg voor een verlenging van het verblijf van Charles Michel in de Wetstraat 16. •

De gewezen socialistische president François Hollande.

FRANKRIJK DE KONING

door Lukas De Vos

Eenheid

De afwezigen haalden toen al een schrikbarend score van 12 miljoen thuisblijvers, 26% van alle kiesgerechtigden. Tel daar de 12% foertstemmers bij, die het bij blanco of ongeldig hielden, en je zit fors boven de officiële uitdager van Emmanuel Macron, Marine Le Pen die op 11 miljoen kiezers bleef steken. 33,94% tegen 66,06% voor de winnaar – van de rechtsgeldige stemmen. Eigenlijk haalde Macron zoveel als de Duitse NSDAP in 1933, ook 43,90%. De Gleichschaltung begon toen. Macron heeft dat nu beleefder maar even ongrijpbaar verwoord: eenheid tussen alle Fransen.

Toegegeven, het was ook geen makkelijke keuze. Een kapitalist of een fascist.

De echte winnaar van de Franse verkiezingen is de verliezer. Hij of zij die niet ging stemmen. Elk record is gesneuveld, 56,6% van de Fransen vond het bij de tweede ronde van de parlamentsverkiezingen te heet, te voorspelbaar, te overdadig, te overbodig. Daar laat niemand zijn pastis (de gewoontestemmers) of smartphone (de jongeren) voor staan. Het stond al in de sterren geschreven bij de presidentsverkiezingen zelf.

Voor de eerste geldt de stelregel het bedrijfsleven en de banken uit de regen te houden. Voor de tweede is er maar één waarheid, die van autoritair rechts. Weldenkend links dacht er het zijne van. Wie nader ingaat op de cijfers ziet de breuklijnen in Frankrijk dagelijks verbreden. Van de jongeren tussen de 18 en 24 jaar stuurde 34% zijn kat. Van de werklozen 35%. De retoriek van Le Pen, wij zijn de partij van het volk, klinkt dan ook als lege vaten. De afwezigen hebben altijd gelijk.

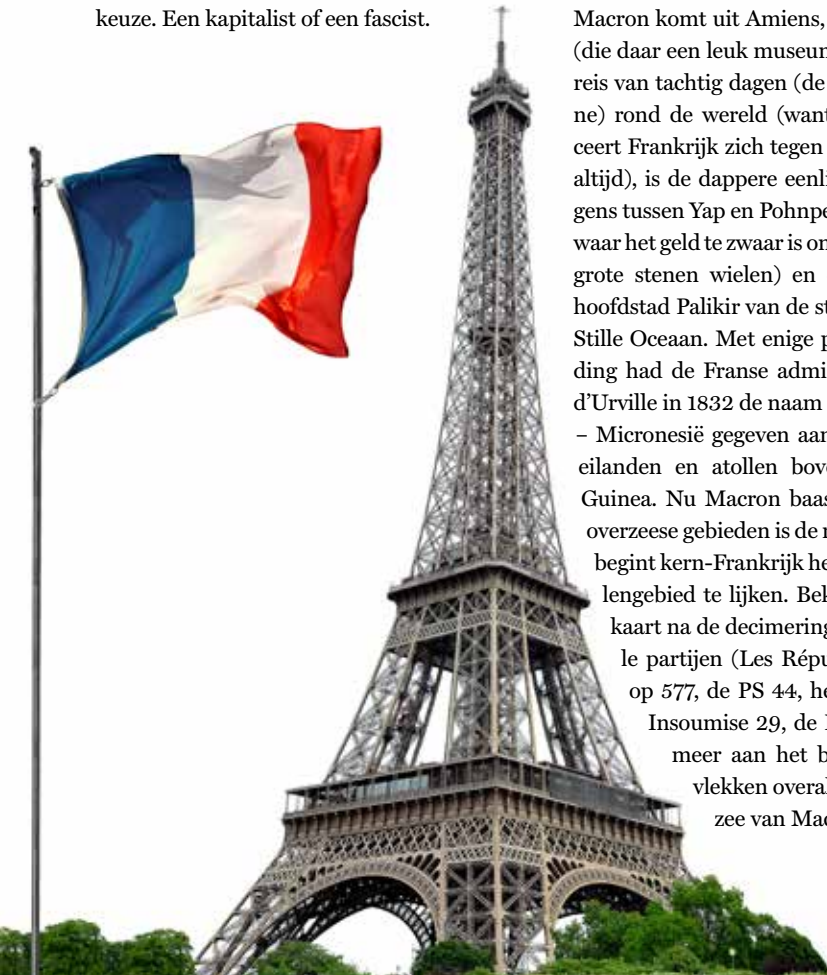
Macron komt uit Amiens, net als Jules Verne (die daar een leuk museum heeft). Op zijn reis van tachtig dagen (de echte kieskampagne) rond de wereld (want daarmee identificeert Frankrijk zich tegen beter weten in nog altijd), is de dappere eenling vastgelopen ergens tussen Yap en Pohnpei, tussen het eiland waar het geld te zwaar is om te dragen (het zijn grote stenen wielen) en de administratieve hoofdstad Palikir van de statenfederatie in de Stille Oceaan. Met enige profetische verbeelding had de Franse admiraal Jules Dumont d'Urville in 1832 de naam – wat bescheidener – Micronesië gegeven aan die paar honderd eilanden en atollen boven Papoea-Nieuw-Guinea. Nu Macron baas is over de Franse overzeese gebieden is de naam aangepast, en begint kern-Frankrijk helemaal op een atolengebied te lijken. Bekijk de verkiezingskaart na de decimering van de traditionele partijen (Les Républicains, 137 zitjes op 577, de PS 44, het FN 8, La France Insoumise 29, de KP hangt zelfs niet meer aan het beademingstoestel): vlekken overal tussen een blauwe zee van Macronisten (308 plus

42 zetels van partner MoDem).

Leegheid

Het ergste is dat de overwinningstoespraak voor het Louvre van een zelden geziene leegheid getuigde. Wel zes keer riep Macron schrill uit: “Notre tâche est immense”. Wij dus, de mensen. Het klonk hol als een piramide, en vol van valse bescheidenheid. Hij maakte zich meteen afhankelijk van de kiezers, die om de meest uiteenlopende redenen niet voor Le Pen wilden stemmen. Maar zijn echte potgrond, het socialisme waarin hij wortel schoot, heeft hem de rug toegekeerd.

Macron heeft zijn zege te danken aan het falen van alle anderen. Van president François Hollande, die met een onbestaande populariteit van nog 4% zijn eigen ruiten had ingeslagen. Van François Fillon, die zo lang loog dat hij het zelf geloofde, maar de kiezer niet. Van Jean-Luc Mélenchon, die de jongeren op sleeptouw nam, maar weigerde een kiesadvies te geven. Van Marine Le Pen die met haar haatcampagne tegen Europa en de migranten zichzelf overschreeuwde, en opnieuw de Franse frank wou invoeren. Van Benoît Hamon, die er niks van bakte als officiële kandidaat van de socialisten en een robottaks wou opleggen bij automatisering van fabrieken. Van Nicolas Dupont-Aignan die met zijn beweging ‘Debout la France’ aan het handje liep van Le Pen (en eerste minister mocht worden als zij het zou halen). Vijf Trotskisten of centrumlinksen, vijf radicaal rechtsen of centrumrechtsen, één onuitgesproken sociaal-liberaal: Macron. Maar zijn programma loog er niet om. Macron jat vrijwel al zijn punten van anderen. Hij

VAN MACRONESIË

zal dus nooit iemand tevreden kunnen stellen, want zijn plan is een amalgaam van wat hij elders kon meegraaien. Le Monde zocht het uit. 40% komt uit de kiesfolders van Hollande in 2012; nog eens 40% is gelicht, half om half, uit de teksten van Hamon en Fillon. Zijn regering bestaat uit een samenraapsel van elders weggeplukten, ook uit het middenveld. Zijn volksvertegenwoordigers belichamen wel zijn opzet, ze komen uit alle geledingen van het volk, met heel wat boeren, kleine ambtenaars en neringdoeners. Maar kun je dan meer verwachten, zodra het om de knikkers gaat (de Arbeidswet die hij er snel wil doorjagen), dat men opnieuw belandt in de tijden van de Club der Jacobijnen en het Comité voor Openbare Veiligheid? De kans op een bewind van de grootstad-Montagnards uit Parijs is groter dan de verzuchtingen van de provincie-Girondijnen. Het is de straat die de koppen zal laten rollen, niet de onervaren droedelaars van En Marche.

Niet van het volk

En dat is net wat Macron niet kon verbergen. Hij is geen man van het volk (zijn bezoek aan arbeiders in het Noorden leidde tot een oorverdovend awoert en bijna tot handgemeen), hij blijft een man van de elite. Studies ENA, voormalig zakenbankier en oudminister van Economie onder Manuel Valls (de veelgeplaaide die in Evry tussen gejuw en scheldpartijen zijn nagels verbijt voor de hertelling, twee districten hebben geknoeid om hem 139 stemmen voorsprong te geven volgens de tegenpartij), het mag amper verbazen. Zijn uitroep "Wij zijn Europa" mag dan als muziek in de oren klinken van de Brusselse burocratie (wat hem het leeuwendeel opleverde van de 80.000 expats én schouderklompjes van Tusk en Merkel), ze getuigt van weinig empathie voor de dompelaars en schoffelaars in de buitenwijken van Parijs, Rijsel, Marseille en elders.

Economisch plaatje

Het hemelsbrede verschil tussen wat de elite

President Macron: de echte winnaar van de Franse verkiezingen is de verliezer, aldus Lukas De Vos.

voor zichzelf uitdenkt en wat het volk te weten krijgt is ook herkenbaar in de politiek die Macron wil volgen. Het economisch plaatje laat weinig anders toe. De werkloosheid suddert rond de 10%, de groei ligt met 1,3% lager dan die van de eurozone, de overheids-schuld benadert stilaan die van België, 96%, en Frankrijk haalt andermaal het toegestane begrotingstekort van 3% niet. Macron sleept ook een pover sociaal palmares mee, reden waarom de vakbonden al onmiddellijk na zijn verkiezing de straat opkwamen. Hij is de man van de wet Khoui, die flexibilisering van de arbeid doordrukte, en vooral van de wet-Macron waarmee hij CAO's wil beperken tot bedrijfsniveau of hooguit sectoriële afspraken. Hij wil ook de schadevergoedingen voor bedrijven inperken als ze overgaan tot ongedwongen ontslagen. Globale vrijhandel gaat voor, er moet méér geld zijn voor veiligheidsdiensten en justitie. De bekende riedel. De beurswaarden krompen minder omhoog dan na de eerste ronde.

Macron blijft de man van de grote steden (in Parijs haalde hij 90% van de stemmen) en van de welvarende regio's als Bretagne of het oosten of de Pyreneeën. In industriële rampgebieden (aan het Nauw van Kales, of in de Aisne) zijn de socialisten weggeveegd door

uiterst rechts. Het viel trouwens op hoe concreet en zelfbewust de korte toespraak van Le Pen was na haar snelle gelukwens aan Macron. "Tijd om orde op zaken te stellen. We moeten ook de partij omvormen en opnieuw dynamisch maken". Wellicht krijgt het FN een nieuwe naam. Iets in de aard van RIP (Rassemblement Identitaire Patriote) – het Front National zit immers tegen het plafond te duwen en raakt nog moeilijk hoger. Le Pen heeft het slagveld overzichtelijk gemaakt. Er zijn maar twee strekkingen: de mondialisten die open vrijhandel nastreven, en de vaderlandslievenden die de oude waarden en gezag willen herstellen. Haar oproep liep parallel met de smeekbede van Macron om iedereen rond zich te verzamelen, zodat over vijf jaar het extremisme geen kans meer krijgt. Wishful thinking. Want in de euforie van vandaag ligt de achterdocht van morgen besloten.

Uiteindelijke vraag is hoe de beloften te houden als de macro(n)-economie blijft kwakkel. Het kan Macron vergaan als Hollande, die ten onder ging aan zijn eigen verwaseming.

Bij het ter perse gaan moesten reeds vier ministers van de regering-Macron wegens malversaties opstappen. De nieuwe Franse president moest al heel vroeg aan zijn zomer-schoonmaak beginnen... •

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Een dergelijke vereenvoudiging past men (helaas) al te vaak toe om de prestaties van de overheid te meten: is de begroting in evenwicht of niet; en als er een tekort is, wat, alweer helaas, nogal vaak voorkomt, is de even simplistische vraag: hoeveel % van het BBP (Belgisch Binnenlands Product)?

Is het mogelijk, en zinvol, de prestaties van de overheidshuishouding te beoordelen met deze wel erg eenvoudige parameters? Wat ons betreft niet.

Een private onderneming heeft inderdaad een vrij eenvoudige en eenduidige finaliteit: de mate waarin er winst wordt gemaakt, en/of "aandeelhouders-waarde" wordt gecreëerd, is een vrij goede maatstaf om na te gaan of de onderneming goed bezig is of niet. Hoewel de huidige winst niet altijd een barometer, of een waarborg, is voor toekomstige winst en duurzaamheid, is "the bottom line" toch een heel bruikbaar instrument.

Kort door de bocht

Maar is zo'n instrument bruikbaar in de publieke sector? Wij vrezen van niet.

Vooreerst streeft de overheid een veelheid van doelstellingen na. Doelstellingen die dan nog eens heel moeilijk in geld (laat staan in winst) zijn uit te drukken. Dus een louter financiële maatstaf gebruiken om het al dan niet efficiënt optreden van de overheid te beoordelen, is wel heel erg kort door de bocht. De overheid moet zorgen voor interne en externe veiligheid - een juridisch systeem dat democratische waarden en principes afdwingt en/of veilig stelt - een sociaal stelsel dat alle burgers op een faire manier laat delen in de gecreëerde welvaart en gezondheidszorgen biedt (tegen een redelijke prijs) aan al die daar om vraagt - onderwijskansen biedt voor alle jongeren (en "minder-jongeren") - zorgt voor efficiënt verkeer van personen, goederen en diensten - een publieke administratie die al deze taken op zich neemt en uitvoert - een fiscale administratie die (op een eerlijke en billijke manier) zorgt voor de nodige inkomsten om al die opdrachten te financieren, enz.

THE BOTTOM LINE, OF TOCH MAAR LIEVER NIET?

Als men de economische prestaties van een onderneming wil weten en meten, kan men uiteraard het jaarverslag van de onderneming lezen of, als men niet veel tijd of goesting heeft, volstaat het te kijken naar "the bottom line": heeft de onderneming winst of verlies gemaakt?

Huishouden

Dus inderdaad, zoals ik elk individueel huishouden trouwens, als de uitgaven en inkomsten in evenwicht zijn, heeft men al heel wat bereikt, maar dat is zeker géén waarborg dat daarmee de toekomst is veilig gesteld.

"Gouverner c'est prévoir". Dus zeker, van de overheid wordt verwacht dat ze (ook) de toekomst voorbereidt. Dus het is zeker verantwoord méér uit te geven dan wat de huidige inkomsten toelaten, als die mééruitgaven blijvend aanleiding geven tot méér ontvangsten. Dus zinvolle overheidsinvesteringen (buiten het zo verfoeide "wafelijzer"-beleid van vroeger...) zijn meer dan nodig.

Maar zelfs binnen de groep van "courante" overheidsuitgaven, moet de focus juist gelegd worden. Het is niet omdat men (net) niet méér heeft uitgegeven dan er inkomsten zijn, dat alles in orde is. Naar ons gevoelen heeft het geen zin te kijken naar het absolute bedrag van de uitgaven. Veel relevanter is de vraag "is elke euro goed besteed"? M.a.w., heeft men voor de meest efficiënte oplossing gekozen (als we jaar op jaar het fameuze "Blunderboek" van het Rekenhof nalezen is er duidelijk nog "ruimte voor verbetering"...)? Heeft men gekozen voor die projecten die het

grootste multiplier effect opleveren (1 euro in één project kan - op termijn - 3 euro opleveren, maar bij andere projecten kan dat 5 (of meer) euro zijn.). M.a.w., er wordt verwacht van de overheid dat ze de (schaarse) middelen daar inzet waar ze de grootste (maatschappelijke) toegevoegde waarde opleveren. Al dat soort overwegingen kan men niet vatten in eenvoudige slogans zoals "de begroting is in evenwicht" of "het tekort bedraagt (slechts) ... % van het BBP". Dat soort vereenvoudigen verbergt (en ontloopt) het ware debat: wordt het geld GOED uitgegeven?

Ruimer debat

Dus -zoals in het bedrijfsleven, want zelfs daar wordt het debat rond "the bottom line" ruimer opengetrokken. Het politieke debat zou moeten gevoerd worden aan de hand van (bijvoorbeeld) "Balanced Score Cards" of andere "boordtabellen" die meerdere (zelfs niet in geld uitdrukbare doelstellingen bevatten) doelstellingen omvatten die indicatief zijn voor het wel of niet (goed) voorbereiden van de toekomst. Maar -helaas- politici en de (sociale) media houden van eenvoudige slogans (waar men niet teveel moet bij nadenken) en dat is the bottom line van dit verhaal ... •

“Het begon toevallig, op een nieuwe school waar hij niemand kende en zij ook naartoe was gestuurd. Hij, dat is Noah, een kleurenblinde jongen die van sterren en fietsen houdt. En zij, dat is Alizée, een Rwandeese meisje dat is gevlucht voor de genocide in haar land.” Lees je dit op de flap van een boek, je zou denken dat het een tienerroman is. Niets is minder waar.

En toen werd het zwart

door Aviva Dierckx

Het is niet omdat een boek over jongeren gaat, dat het ook een jongerenboek is. Waar anders kan een zelf nog jonge auteur immers beter uit putten dan uit de leefwereld en de levensvragen van jonge mensen, met als achtergrond het decor van de eigen jeugd in het dorpse Vlaanderen van de jaren negentig. Dat decor, de tijdsgeest en de jongens-schmerz zijn ronduit schitterend in het verhaal gepast en herkenbaar voor al wie ouder is dan de schrijver. Bij het boek kan je trouwens via Spotify een soundtrack met voor het boek relevante '90ties muziek beluisteren. Op de boekvoorstelling in Muntpunt verwijst de auteur, **Yannick Ottoy**, naar De Eenzaamheid van de Priemgetallen – gaat ook over jonge mensen waar iets aan ontbreekt, verloren zielen die aan elkaar hangen: ze hebben elkaar en niemand anders.

Spit

Verschil met de priemgetallen, concludeer ik na het tot mij nemen van de teasers op de boekvoorstelling, ligt onder meer in de opbouw van de spanning. Die doet eerder aan Lize Spit denken, suggereer ik vragend aan een dame van de uitgeverij. Dit is beter dan Lize Spit, verzekert ze mij. “Misschien zullen psychologen deze achtergrond linken aan alles wat er daarna is gebeurd. Dan zullen ze zijn hele leven verbinden met zijn medische achtergrond en zijn liefde voor de duisternis. Maar oorzaak en

Yannick Ottoy

gevolg worden wel vaker met elkaar verward en wie de afloop kent, raadt snel het begin. Het antwoord op de hypothetische vraag of het verhaal anders zou zijn verlopen als Noah wel kleuren had kunnen zien, doet hier weinig ter zake. Want Noah zag geen kleuren.” Hoofdstuk na hoofdstuk zijn er hints die het ergste doen vrezen, of in ieder geval suggereren dat er ‘iets’ komt. Want... kan dit alles zijn?

Camus

Krijgen ze elkaar, en waartoe leidt de opgebouwde spanning: nee, géén spoilers in deze recensie. Interessant is wel die andere vraag, die van Camus, of dit alles is... Ze krijgt in het boek een expliciet en gedecideerd antwoord aan de hand van een nachtelijke aha-erlebnis van de sterren kijkende Noah. Niets heeft een reden, en ja dit is alles. Leegte, en zwart. Zo weet je meteen waar de titel naar verwijst. Het verhaal van toenadering en verwijdering tussen de hoofdpersonages en de spanningsopbouw blijft onverbrekkelijk verbonden met de hoeveelheid niets die er in alles is. Dit maakt het verhaal tot literatuur, waardoor

de uitgever met recht kan zeggen dat dit een grote roman is.

Kip en ei

“En toen werd het zwart” is nochtans eerst in het leven gelegd als een novelle. Eén die in 2013 een prijs won bij de literaire talentenjacht Manuscripting. Het was de aanzet van Yannick Ottoy's schrijversleven. We kenden hem als beroepsliberaal in onze blauwe kringen, maar sinds 2014 ging hij als lokale ambtenaar én schrijver verder. Zijn eerste roman “Drang” (2015) over de nasleep van het Heizeldrama was een schoot in de roos en kreeg de Bronzen Uil Publieksprijs.

Het is zelden dat een ‘herwerkte’ novelle een toegevoegde waarde heeft als uitgewerkte roman, maar Yannick Ottoy is er wel in geslaagd om uit het ei een volwassen kip te toveren, waaraan je niet merkt dat het ei er wel degelijk éerst was. De dame van de uitgeverij had gelijk: beter dan Lize Spit. •

Yannick Ottoy, En toen werd het zwart, Antwerpen, uitg. Manteau, 2017; 256 blz.; 19,99 euro.

40 jaar Solidariteit voor het Gezin

DE 'ANDERE' SOCIALE WEG

Het werk opent met een uitgebreide biografische bijdrage van Edith door zoon Erwin Devriendt. Hij beschrijft uit eerste hand haar jeugdjaren, het milieu waarin zij opgroeide en onderstreept hoe zij haar weg diende te zoeken in een complexe, nog door standen en levensbeschouwing georganiseerde samenleving. Na haar studies kwam zij uiteindelijk terecht in het Academisch Ziekenhuis (nu UZ) in Gent. Als syndicaal afgevaardigde leerde ze er op haar strepen staan en ontwikkelde ze zich tot een vrouw die wist wat ze wou. Zo belandde Edith Devriendt in 1970 in de politiek en bleef tot in 1988 gemeenteraadslid in Gent. Door haar toedoen ontstond, uit de contacten met de liberale Brusselse vzw Solidarité Familiale, intussen een organisatie voor bejaardenhulp met een heel eigen karakter. Vanaf 1977 kreeg deze werking een vaste structuur en kon de groei worden ingezet.

Indrukwekkend

En dat verhaal is meer dan indrukwekkend! Het boek bevat in bijlage een overzicht van de belangrijkste mijlpalen waar men enkel met bewondering kan naar kijken. In 1977 startte Solidariteit voor het Gezin met ruim 70 medewerkers, in 2016 waren er dat bijna 6000. Aanvankelijk stond de vzw in voor het organiseren van thuishulp, intussen ontplooit Solidariteit een heel brede waaier aan zorgactiviteiten voor alle leeftijden (kraamzorg, kinderopvang, vakantiecampen, kortverblijf, maaltijden aan huis, strijckomfort, vervoersdienst, woonzorg, enzoverder). Erwin Devriendt heeft het terecht over het "onwaarschijnlijk zinvol leven" van zijn moeder en hij beschrijft dit met een heel persoonlijke toets. De concrete groei en bloei van Solidariteit voor het Gezin worden geschetst door huidige directeur Pol Debrock i.s.m. Frieda Okerman.

Zorgorganisatie Solidariteit voor het Gezin vierde in april laatstleden haar 40-jarig bestaan. Naar aanleiding daarvan verscheen een interessante publicatie waarin leven en werk van de sociaal geïnspireerde ondernemer Edith Devriendt (1935-2015) centraal staat. De stichtster en bezielster van de organisatie overleed op 4 september 2015 en in dit boek brengen vrienden en bekenden hulde met heel veel dankbaarheid.

We lezen over de kleine en grote zorgen van een dergelijk groeiproces, de fusies met andere partners, de uitbouw van de structuur en de grote betrokkenheid van de oprichtster.

Veelzijdige vrouw

Vervolgens komen de thema's die Edith Devriendt na aan het hart lagen: Solidariteit voor het Gezin in het landschap van de zorgorganisaties (Johan Verstraeten), de humanistische grondslagen (Leo Ponteur) en de verbinding van het sociale en het liberale (Mark Bienstman). Ook de andere thema's die haar leven zin gaven, worden uitgebreid behandeld door mensen die het allemaal hebben meegemaakt: de Gentse lokale politiek

(Guy Schrans), de praktische uitbouw (Frank Van Massenhove), de raad van bestuur (Marc De Pauw), haar werk als verpleegster in het Academisch Ziekenhuis Gent (Carmela Haelwijn) en haar Stichting Solidariteit (intussen Stichting Edith Devriendt) die zich op zorg voor kinderen richt (beschreven voor Palmer Doubel).

In de afsluitende bijdragen onderstrepen politieke en maatschappelijk zwaargewichten hoezeer zij de figuur en het werk van Edith Devriendt hebben gewaardeerd en nog steeds blijven koesteren (Guy Verhofstadt, Roni De Waele, Piet Van Roe, Herman De Croo, Daniël Termont, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Alexis De Clercq). En dat zowel de federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (Maggie De Block) als de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Jo Vandeurzen) bereid werden gevonden om een inleiding te schrijven op dit boek, getuigt eveneens van heel veel respect en bewondering voor het sociaal geïnspireerd ondernemerschap van Edith Devriendt en voor alles wat zij heeft neergezet. De slotzin van de bijdrage van Guy Verhofstadt is sprekend: "Edith Devriendt was een warme en opmerkelijke dame en een van de belangrijkste figuren van het Vlaamse liberalisme." (LA) •

De 'andere' sociale weg, Gent, 2017, 166 blz. is te verkrijgen bij Solidariteit voor het Gezin en bij het Liberaal Archief.

GEERT VAN ISTENDAEL OP DE THRILLERTOER

door John Rijpens

Dat de getalenteerde van Istendael tot zijn zeventigste gewacht heeft om een misdaadroman te publiceren kan men alleen bejammeren. Als Nederlands woordkunstenaar, essayist ('Het Belgisch labyrint, Arm Brussel, Mijn Nederland, Tot het Nederlandse volk') en dichter ('Taalmachine, Sociale zekerheid en andere gedichten') schreef hij als een soort "Voor mijn geliefde Brussel, een afscheidscadeautje" – zo staat het in de opdracht – een volwaardige, vrij onvoorspelbare thriller, een zoektocht naar de dader(s) van een 'lijk in de boomgaard', in Brussel dan nog wel, jawel, in Neerpede of alle places.

Simenon heeft ooit beweerd dat elke detectieveroman steunt op drie pijlers: een slachtoffer, een dader, een rechercheur. Dat juist hij vergeet te melden dat motieven, karaktertekening van slachtoffer en dader, milieutekening, sfeerschepping e.d. er toe bijdragen het misdaadverhaal op te tillen tot een bijna literaire pageturner!

Brussel-Zuid

Ver van te beweren dat van Istendaels 'Het lijk in de boomgaard' kan vergeleken worden met het beste van Simenon zijn de raakpunten evident: rake beschrijving van het leven in Brussel, vooral Brussel-Zuid met zijn dreigende canaille en anderzijds bouregoisstraten en -huizen met zijn perenerende 'Brusseleers', de zedenschildering, de sfeerschepping, de inleving in de karakters en de psychologische analyses die vaak op hoog peil staan.

Centraal staan niet het slachtoffer, een succesvolle eigenaar van een succesrijk bedrijf, die niet alleen graag in zijn boomgaard rondhangt maar ook orgel speelt en vooral de bloempjes buitenzet met jonge en bereidwillige vrouwen. Centraal zijn de kettingrokende (groene Tigra!) politiecommissaris Kluft, een soort Maigretfiguur en de even aan het roken verslaafde

Het was te verwachten: het schielijk overlijden van Henri-Floris Jespers veroorzaakte het opdoeken van een van zijn levenswerken, De diamanten kogel (DDK), een prijs voor de beste in het Nederlands geschreven detectieveroman, thriller of spannend boek (*). Moest de DDK nog bestaan zou ik geen seconde twifelen om 'Het lijk in de boomgaard' van Geert van Istendael voor 2017 als winnaar toe te kennen.

inspecteur Demir. Van Istendael zorgt voor het onderzoek door beiden naar de onderbewuste drijfveren die de daden van de vele kandidaat-daders dicteren. Zij worden geassisteerd door enkele kleurrijke figuren van het Brusselse politiekorps zoals Noël Vercruyssen, bijgenaamd 'de Indiaan' omdat hij een begaafde sporenzoeker is. Vercruyssen sprak Nederlands "met een West-Vlaamse tongval zo dik als de varkens uit zijn provincie, die na elke drie woorden hoow of awwà zei". Of de gerechtsdokter Huyghe die het beneden zijn waardigheid vindt het voorgeschreven witte beschermepak aan te trekken. Of de "knappe griet" die de stagiaire Putzeys blijkt te zijn. Of de schonkige Waalse inspecteur Dumoulin met zijn dunne snorretje. Of de onvermijdelijke onmisbare secretaresse mevrouw Boon die eigenlijk Aziza Ouriaghli heet en die door van Istendael met één volzin wordt beschreven: kort, kwaad, donker, biechtmoeder, harde schijf, bazin boven alle bazen.

Eenvoudige stijl

Onder de kandidaat-daders: de buurman aan de boomgaard, de Albanese fokstier van de beeldschone weduwe van het slachtoffer, haar puberale popzanger, een ceo van het door het

slachtoffer gerunde bedrijf, een ontslagen arbeider, enkele jaloerse medeleerlingen van de orgelschool?

Politiecommissaris Kluft zoekt naar het onberekenbare, het spontane in zijn kandidaat-criminelen. Hij speurt achter elke façade hun wezenskenmerken die zich niet zelden onthullen als alter ego's.

Van van Istendael zou men een epineus taalgebruik kunnen verwachten maar dat is niet zo. Zijn stijl is eenvoudig en de vlotte dialogen satirisch, soms hilarisch. De intrige is vanzelfsprekend een primair element. Het leven van enkele doodgevone Brusselse flikken wordt meesterlijk getekend. De stad Brussel, de namen van bezochte kroegen en eethuizen zorgen voor de nodige couleur locale. De personages worden met mededogen gadeslagen, ook de schoften en allochtone figuren uit de onderwereld.

Jawel, er is geen Diamanten Kogel-prijs meer maar er blijven nog de Gouden Strop, de Nederlandse tegenhanger van de Diamanten Kogel en – waarom niet? – de Poirot-prijs van onze broers en zussen van Knack. Hopelijk kijken zij niet neer op het thrillerdebuut van een 70-jarige. •

Geert van Istendael, Het lijk in de boomgaard, een Brusselse satire. Uitg. Houtekiet, 2017; 220 blz.; 21,95 euro.

(*) Onder de winnaars: Benny Baudewyns (2002), Jef Geeraerts (2003), Bob Mendes (2004), Esther Verhoef (2005), Felix Thijssen (2006), Patrick Conrad (2007), Simon De Waal (2008), Bavo Dhooze (2009) Mieke de Loof (2010), Elvin Post (2011), Almar Otten (2012), Rudy Soetewey (2013), Jacob Vis (2013), Nausicaa Marbe (2015) en Jan Van der Crysse (2016).

TRUMP EN HET “IMPEACHMENT”

Het is niet onlogisch dat de verkiezingen van een nieuwe president in de Verenigde Staten en zijn beleid grote interesse opwekken aan deze kant van de oceaan. De impact van het buitenlands beleid op onze economie is vrij groot, de VS is met een 20 mia euro onze vijfde grootste handelspartner. Een radicale ommezwaai naar protectionisme zou dus een voelbare impact hebben. Maar ook politiek laat Trump zich voelen. Niet enkel zijn stijl, maar zijn unieke mix tussen sociaal conservatisme en rechts-populisme vormt een gelegenheid voor de Vlaamse partijen om zich duidelijk af te tekenen. De ene al duidelijker dan de andere.

Werner Vandenbruwaene
Postdoctoraal onderzoeker
(FWO), Universiteit Antwerpen
En Visiting Scholar aan de New
York University Law School

Net zoals Franklin Roosevelt (fire-side chats), Nixon (tv) of Obama (fondsenwerving via internet), maakt Trump uitstekend gebruik van de nieuwe communicatiekanalen, vooral twitter) om een coalitie te smeden en bijeen te houden. Want voor de duidelijkheid, hij is wel degelijk geldig verkozen, en houdt zoals elke politieke vernieuwer een unieke en nieuwe politieke coalitie bijeen. Hij verenigt het Republikeinse establishment dat na acht jaar bestuur van de Democratische Partij een waslijst aan voornemens wil uitvoeren, een segment verliezers van globalisering, geografisch vooral te situeren in het zogenaamde fly-over country, en had de unieke kans om in Hillary Clinton een uiterst onpopulaire tegenkandidaat te hebben.

Losse schroeven

Zijn anti-immigratiebeleid, zijn choquerende en verdelende tweets, zijn wispelturigheid en losse verhouding tot de feiten maken dat zijn presidentschap op uiterst losse schroeven van start ging. Het lijkt wel of elke dag een nieuw schandaal, in wisselende graad van ernst, oplevert. Zijn woordvoerder die nolens volens onwaarheden volhoudt, zijn tweets die rechterlijke beslissingen in twijfel trekken, executive orders die niet materialiseren (onderzoek naar kiesfraude), of, erger nog, wel materialiseren en het land in juridische en morele chaos storten (gedeeltelijke migratiestop), het zijn allemaal voorbeelden van wat ongetwijfeld een gevarieerd presidentschap zal blijken

dat bij momenten meer van variëteit heeft.

De toekomst voorspellen is koffiedik kijken, en weinig wetenschappelijk, zeker in de huidige context: een onvoorspelbare wereld waar Brexit, Chinese ambities en het Midden-Oosten slechts een kleine greep vormen van de geopolitieke uitdagingen. Daarenboven is Trumps stijl bewust divisief en wisselend. In plaats van het gekende piramidale bestuursstelsel steunt hij op verschillende kernen van adviseurs en speelt hij ze tegen elkaar uit. Maar is dat een politiek duurzame strategie? Volgens het platform Predictit – waar je online weddenschappen kan plaatsen – bestaat er 22% kans dat zijn presidentschap eindigt voor 1 januari 2018.

Drie pijlers

Trump steunt op drie pijlers. Een segment ontevreden kiezers dat niet langer gelooft in 'Washington' om hun leven beter te maken, een Republikeinse basis die een conservatief beleid wil implementeren (bijv. de nominatie van Neil Gorsuch voor het Supreme Court), en een zwakke Democratische partij. Onze hypothese is de volgende: zonder rekening te houden met een internationale schokgolf, zal zijn presidentschap 2 tot 4 jaren duren, afhankelijk van zijn relatie met het Republikeinse establishment en hoe de Democratische Partij zich heruitvindt en scoort bij de mid-term elections in 2018. Dan worden namelijk alle 435 leden van een nieuw House of Representatives en 1/3de van de Senatoren verkozen. Indien in november 2018 een anti-Trump golf de parlementaire verkiezingen kleurt, en de Republikeinen op voet van oorlog leven met de President, zou zijn afzetting wel het media-tieke politieke circus van dit decennium kunnen leveren.

Volgens de Amerikaanse federale grondwet

kan een president uit zijn ambt ontzet worden wegens verraad, omkoping, of andere 'hogere misdrijven en wanbedrijven'. De procedure is als volgt: eerst neemt het Lagere Huis van het Parlement, the House of Representatives met een eenvoudige meerderheid bepaalde Articles of Impeachment aan waarin zij oplijsten wat de president verweten wordt. Vervolgens wordt het proces gevoerd voor de Senaat, met de Chief Justice van het Supreme Court als voorzitter.

De debatten over de juiste betekenis van andere 'hogere misdrijven en wanbedrijven' zoals het in de grondwet staat, worden al gevoerd sinds het opstellen van die grondwet. Er is een strekking die het wil beperken tot enkel misdrijven volgens de strafwet, en een andere strekking die de verwijtbare daden mogelijks breder ziet. De drie voorbeelden (presidenten Johnson, Nixon en Clinton) van impeachment procedures tonen aan dat waarschijnlijk de laatste strekking wint.

Belangrijk is om op te merken dat de Senaat pas met een 2/3de meerderheid tot ambtsontzetting kan overgaan. Dat wil zeggen dat die meerderheid gevonden moet worden in beide partijen, bij zowel Republikeinen als Democraten.

Senaat laatste woord

Impeachment geldt niet enkel voor de president, maar voor alle 'civil officers', inclusief rechters. Het is ook enkel bij deze tweede categorie dat impeachment ooit succesvol is gebleken. President Johnson werd met 1 stem verschil vrijgesproken in de Senaat, President Nixon nam ontslag voordat het proces in de Senaat kon van start gaan, en President Clinton werd eveneens vrijgesproken. Geen rechter zal zich hierover uitspreken, enkel de Senaat. •